

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 lipca 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.38.2019.GK

Pani
Kamilla Mackiewicz-Klimczuk
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej
w Głogowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 18 – 19 czerwca 2019 r. na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz.U. 2019 r. poz. 1111 ze zm.) dalej zwanej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Grzegorz Kownacki - inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolerów oraz Emilia Molska - Kaźmierczak - inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Centrum” lub „PCPZ”.

Celem kontroli była ocena działalności Centrum w zakresie szkolenia i kwalifikowania kandydatów do opieki nad dzieckiem w formie rodzinnej pieczy zastępczej oraz dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej realizujących zadania wynikające z ustawy w okresie od 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2019 r.

W okresie objętym kontrolą, funkcję Dyrektora Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie pełniła Pani Kamilla Mackiewicz-Klimczuk, będąca odpowiedzialną za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Kontrola została odnotowana w rejestrze kontroli pod numerem 4. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, aktów prawa miejscowego, a także pisemnych oświadczeń złożonych przez Panią Kamillę Mackiewicz-Klimczuk.

(dowód: akta kontroli str. 58)

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

W związku z uchwałą nr XI/88/2011 Rady Powiatu Głogowskiego z dnia 8 listopada 2011 r. utworzono Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie. Ponadto w świetle uchwały nr 152/2012 Zarządu Powiatu Głogowskiego z dnia 5 grudnia 2012 r. przyjęto Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie (z późniejszymi zmianami). Centrum jest jednostką, która zgodnie z Zarządzeniem nr 29/2014 Starosty Głogowskiego z dnia 10 listopada 2014 r. została wyznaczona na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego.

W świetle art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy innym zadaniem jest prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę. Analiza dokumentacji wykazała, iż spełniając powyższe wskazanie cytowanych artykułów, Centrum prowadziło kampanię promującą rodzinne formy pieczy zastępczej pn. „Rodzina – każdy chce ją mieć”. Powyższe było objęte honorowym patronatem Starosty Głogowskiego. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społecznej w zakresie tematyki pieczy zastępczej, w tym zwrócenie szczególnej uwagi na problematykę dziecka i związaną z nią koniecznością niesienia pomocy dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziny własnej. W trakcie prowadzonej kampanii, Centrum podjęło następujące działania zmierzające do osiągnięcia jej celu:

- Ogłoszono Powiatowy Konkurs Plastyczny pt. „Rodzina – każdy chce ją mieć”. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół podstawowych i średnich powiatu głogowskiego.
- Organizacja uroczystości z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
- Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej podczas uroczystości „*W cieniu Kolegiaty*”.
- Rozwieszenie plakatów i kolportowanie ulotek do miejsc użyteczności publicznej.
- Emitowanie na antenie radia spotu promującego rodzicielstwo zastępcze.
- Promowanie kampanii w lokalnym tygodniku „*Głos Głogowa*”.
- Umieszczanie na stronie internetowej PCPZ informacji w zakresie pieczy zastępczej i procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów do sprawowania jej rodzinnej formy.

(dowód: akta kontroli str. 16-41)

W świetle art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy, zadaniem PCPZ jest organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W okresie objętym kontrolą w stosunku do 24 osób zgłaszających wolę wzięcia udziału w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, przeprowadzono postępowania weryfikujące możliwość ich udziału w szkoleniu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. Przedmiotowe postępowanie wszczynane było na wniosek Strony, który składany był w siedzibie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Następnie Centrum wystosowywało pisemne zawiadomienie do Strony zawierające informację o rozpatrzeniu wniosku. Ponadto w zawiadomieniu wskazywano treść art. 43 ustawy w świetle, którego kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka może odbyć szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy, po otrzymaniu od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wstępnej akceptacji dokonanej na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 - 2 cytowanego dokumentu. Stronom przekazywano pisemnie „*Procedurę kwalifikacyjną dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka*”. W przedmiotowym dokumencie wskazano formy rodzinnej pieczy zastępczej, warunki jakie należało spełnić aby móc pełnić tę funkcję, a także zobowiązanie kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej do podjęcia wyszczególnionych w przedmiotowym dokumencie działań, pozwalających na zweryfikowanie wymagań określonych w ustawie. W świetle art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy, Centrum przeprowadzało badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizę, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Kandydaci byli informowani

o terminie i miejscu przedmiotowego badania. Każdorazowo potwierdzali oni zapoznanie się z „*Procedurą kwalifikacyjną*” akceptując przedstawione w niej warunki.

Ocena spełnienia przez kandydata warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 - 3 ustawy, dokonywana była w oparciu o informacje zgromadzone w toku występowania przez Centrum do instytucji takich jak m.in.: Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja, mające na celu jak najpełniejsze pozyskanie informacji wymaganych w procesie kwalifikacyjnym kandydatów. Pracownik socjalny PCPZ przeprowadzał rodzinny wywiad środowiskowy, w którym dokonywana była analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydata do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej. Następnie w sytuacji braku wystąpienia przeciwwskazań, organizator rodzinnej pieczy zastępczej kierował do kandydatów wstępną akceptację dokonaną na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy, umożliwiającą odbycie szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. W okresie objętym kontrolą, spośród osób będących kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, 8 zostało zakwalifikowanych do udziału w przedmiotowym szkoleniu, w tym 5 je ukończyło. Nie zgłosili się natomiast kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Centrum było podmiotem szkolącym kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej w oparciu o program szkolenia pt. „*Rodzina*” w wymiarze 130 godzin, zatwierdzony w drodze decyzji na okres 5 lat przez ministra właściwego do spraw rodziny. PCPZ sporządzał wykaz kandydatów do szkolenia w oparciu o „*Harmonogram szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej*”. Prowadzono listę obecności uczestników szkolenia, potwierdzającą ich udział w przedmiotowym zakresie. Zajęcia obejmowały część teoretyczną oraz praktyczną. Uczestnicy szkolenia realizowali praktyki w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej zawodowej wskazanej przez PCPZ. Zaznaczyć należy, iż w trakcie szkolenia kandydatów, przeprowadzano sprawdziany nabytej przez nich wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych wpływając w ten sposób na efekt końcowy szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 42-75)

W związku z art. 44 ust. 1 ustawy, kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub prowadzonego przez ośrodek adopcyjny. W związku z powyższym spełniając wskazany wymóg, PCPZ wydawał kandydatom przedmiotowe

świadectwa, dokumentując ten fakt w prowadzonym przez siebie rejestrze świadectw ukończenia szkolenia.

Na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1, Centrum wydawało zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia tego szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy. Zaświadczenie niniejsze było zgodne z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz.U. Nr 272, poz. 1609).

(dowód: akta kontroli str. 62-67)

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy PCPZ przeprowadzało badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizę, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczącą kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Kandydaci byli informowani o terminie i miejscu przedmiotowego badania, które kończyło się wydaniem przez specjalistów opinii psychologicznej oraz pedagogicznej. Treść wyników badań specjalistycznych była brana pod uwagę na etapie weryfikowania kandydatury osób ubiegających się o powierzenie funkcji pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto kontrolowana jednostka przekazywała kandydatom kopię przedmiotowych opinii.

W oparciu o art. 46 ust. 1 pkt 1-2 ustawy, starosta prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W toku postępowania kontrolnego ustalono, iż jednostką upoważnioną przez Starostę do prowadzenia przedmiotowego rejestru o którym mowa w wyżej cytowanym artykule, a także przekazywania tych danych do właściwego sądu było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie. Następnym powyższego odstąpiono od oceny realizacji zadania w przedmiotowym obszarze. Stwierdzono natomiast, iż PCPZ przekazywało do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie informacje w zakresie wskazanym w art. 46 ust. 2 ustawy, umożliwiając aktualizację przedmiotowego dokumentu.

W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu głogowskiego nie funkcjonowały rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne oraz rodzinne domy dziecka. Natomiast analiza liczbowa, otrzymanych z kontrolowanej jednostki danych o formach rodzinnej pieczy zastępczej w odniesieniu do pierwszego i ostatniego miesiąca objętego okresem kontrolnym przedstawiała się następująco:

- **Rodziny zastępcze spokrewnione** – styczeń 2018 r. – 105 rodzin; grudzień 2018 r. – 98 rodzin.
- **Rodziny zastępcze niezawodowe** – styczeń 2018 r. – 48 rodzin; grudzień 2018 r. – 46 rodzin.
- **Rodziny zastępcze zawodowe** – styczeń 2018 r. – 10 rodzin; grudzień 2018 r. – 10 rodzin.
- **Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego** – styczeń 2018 r. – 2 rodziny; grudzień 2018 r. – 2 rodziny.

Ponadto według stanu na dzień 1 stycznia 2018 r. w wykazanych formach rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych było 180 dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzin własnych, natomiast liczba ta na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 175 dzieci.

Analizując przestrzeganie przez kontrolowaną jednostkę przepisów art. 128 ust. 1 ustawy, art. 130 ust. 1 – 2 ustawy oraz art. 131 ust. 1 – 2 ustawy, dotyczących organizacji i dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, Centrum organizowało posiedzenia dotyczące działalności w ocenianym zakresie. Ocenie poddano posiedzenia dotyczące łącznie 10 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej oraz rodzinie zastępczej niezawodowej.

(dowód: akta kontroli str. 75-84)

Zgodnie z art. 129 pkt 1 – 7 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej realizując wskazane ustawowo cele z wyłączeniem sytuacji powodujących brak zasadności takiego działania np. monitorowania procedur adopcyjnych wobec dzieci z nieuregulowaną sytuacją prawną. Realizacja celów była utrwalana w zalecanej formie pisemnej jednak zaznaczyć należy, iż każdorazowo ze sporządzonego dokumentu winno czytelnie wynikać uwzględnienie w trakcie posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, iż organizator rodzinnej pieczy zastępczej analizował całościowo jasno określony przez ustawodawcę katalog celu posiedzenia w sprawie przedmiotowej oceny. Powyższe wyjaśniono z Dyrektorem PCPZ w trakcie prowadzonego w jednostce postępowania kontrolnego przyjmując oświadczenie, iż zostanie to zmodyfikowane w protokołach tworzonych na okoliczność posiedzeń. Spełniając wskazanie art. 130 ust. 1 ustawy, każdorazowo o terminie posiedzeń w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka PCPZ powiadamiał wszystkie osoby, których udział został wskazany przez ustawodawcę jako obligatoryjny, z wyłączeniem sytuacji wskazujących, iż osoby te nie istniały np. brak

asystenta rodziny z uwagi na niekorzystanie przez rodzinę z takiej formy wsparcia lub brak zasadności udziału przedstawiciela ośrodka adopcyjnego w posiedzeniu w sprawie oceny sytuacji dziecka, którego sytuacja prawna nie była uregulowana umożliwiając jego przysposobienie, a także w odniesieniu do rodziców, których sąd pozbawił władzy rodzicielskiej. Zawiadomienia o posiedzeniu zawierały w swojej treści czytelne informacje o terminie, miejscu i wskazanie dziecka, którego miała dotyczyć planowana ocena. Skuteczność doręczenia zawiadomień wystosowanych przez Centrum wynikała z udziału w posiedzeniu zaproszonych osób, w tym w sytuacji niemożności osobistej obecności przekazania przez te osoby dokumentacji o dziecku i jego rodzinie, umożliwiającej uwzględnienie przekazanych danych w trakcie dokonywanej oceny i realizacji jej celu. Wskazać należy, iż każdorazowo należy zapewnić dbałość w tym zakresie wynikającą nie z formalnego charakteru zawiadomień, a leżącą w interesie dziecka, w sprawie którego posiedzenie jest dokonywane. W posiedzeniach udział brały także inne osoby takie jak np. przedstawiciele ochrony zdrowia, powiatowego centrum pomocy rodzinie, instytucji oświatowych, których udział organizator rodzinnej pieczy zastępczej uznał za zasadny. Z powyższego sporządzany był protokół, pod którym składały podpis osoby obecne na posiedzeniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Podkreślić należy, że PCPZP czytelnie oznaczało w protokole jaką jednostkę reprezentowały osoby biorące udział w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Częstotliwość z jaką Centrum organizowało posiedzenia dokonując przedmiotowej oceny sytuacji dziecka, determinowana była indywidualnymi potrzebami dziecka oraz jego wiekiem. Spełniając wskazanie art. 131 ust. 1 ustawy w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat dokonywano ją nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

We wszystkich przypadkach po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazał ją do właściwego sądu, zachowując dbałość o skuteczność przekazania ustawowo wymaganego dokumentu.

(dowód: akta kontroli str. 85-129)

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie nie stwierdzono występowania nieprawidłowości.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca

2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Donata Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Grzegorz Kowalski
.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

E. Markiewicz
.....
(członek zespołu inspektorów)